Es del Colegio de los
Angeles de
Salamanca.

IOACHIMI MYNSINGERI A FRVNDECK, IC.

SCHOLIA

In IV. libros INSTITVTIONVM Ciuilium D. IVSTINIANI.

BIBLIOTECA SALAMANCA

IN PROOEMIVM.

1 *Exordia quibuſlibet diſciplinis præmittenda eſſe*
2 *Inciuile eſt, iuris ciuilis expoſitionem ſine præfatione tractare.*
3 *Quo conſilio Iuſtinianus Imperat. Inſtitutiones fieri iuſſerit.*
4 *Vtilitas Inſtitutionum.*
5 *Inſtitutiones quomodo adoleſcentibus cum fructu interpretanda.*

1 PLATO † Princeps inge-
nij & doctrinæ, vt eum M.
Cicero appellat *l. 4. de le-
gib.* quibuſlibet libris ſiue
diſciplinis exordia, & quaſi
quædam præludia, quæ ar-
tificioſam & vtilem ad rem
diſcendam tractationem
2 haberent, præponenda eſſe cenſuit. † Et ex Caij
Iuriſconſulti ſententia, *in l. 1. ff. de orig. iur.* inci-
uile atque indecorum eſſet, illotis (quod dicitur)
manib. legitimam & non ſimulatam aggredi Phi-
loſophiam: omiſſóq. procemio ſtatim excellentiſ-
ſimam illam iuris expoſitionem tractare. † Qua-
3 re eodem conſilio & Iuſtinianus Imp. ductus, hiſ-
ce inſtitutionem libris hanc epiſtolam præfario-
nis loco præpoſuit: ſic fore ratus, vt cupida le-
gum iuuentus, maiore auiditate hanc primam
ſtudij ciuilis quaſi infantiam, & prima elementa
amplecteretur, & ad Inſtitutiones diligenter
perdiſcendas, inuitaretur ardentiùs. Enarrat au-
tem in ea Iuſtinianus, quo conſilio Inſtitutiones
haſce fieri curârit, quæque ſit harum fructus, at-
que commoditas. Nam cùm videret, Ius ciuile
immenſo (vt inquit Liuius) aliarum ſuper alias
aceruatarum legum cumulo inuolutum eſſe,
immenſa legum volumina extare, atque adeò
leges ipſas hinc inde diffuſiſſimè tractari: iu-
uentuti prodeſſe volens ex prudentiſſimorum
hominum conſilio & ſuggeſtione hunc libel-
lum concinnauit: partim vt iuuenibus ad Iuriſ-
prudentiæ ſtudium anhelantibus, principia, &
ipſarum legum cunabula certo iuſtóque ordine,
ac compendiaria via traderet: partim vt breui
indice materias immenſis voluminibus com-
prehenſas illis oſtenderet, & tanquam digitum
ad fontem porrigeret. † Et meretur ſanè hic 4
Inſtitutionum liber, vt cætera prætermittam,
non minimam adeò laudem, quod certum præ-
ceptorum ordinem, iuſtámque ac dialecticam
quandam docendi methodum complectitur.
† Nos igitur Iuſtiniani propoſitum ſequentes, 5

*Ad paginam 432.****

Diagramma IVRIS CIVILIS.

Cognati & adgnati ſunt in gradu.

COGNATI & adgnati vel ſunt

		1	2	3	4	5	6
Superiores, id eſt, parentes, vt		Pater. Mater.	Auus. Auia.	Proauus. Proauia.	Abauus. Abauia.	Atauus. Atauia.	Tritauus. Tritauia.
Inferiores, id eſt, liberi, vt		Filius. Filia.	Nepos. Neptis.	Pronepos. Proneptis.	Abnepos. Abneptis.	Atnepos. Atneptis.	Trinepos. Trineptis.
Tranſuerſales, ſeu laterales, qui ex eodem parente originem ducũt. Hi deſcendunt ex	Patre & matre, vt		Frater. Soror.	Fratris, vel ſororis filius, filia.	Fratris, vel ſororis nepos, neptis.	Fratris, vel ſororis pronepos, proneptis.	Fratris, vel ſororis abnepos, abneptis.
	Auo, & auia, vt			Patruus. Amita. Auunculus. Matertera.	Patruelis. Amitinus. Amitina. Cõſobrinus. Cõſobrina.	Patruelis, Amitini, &c. filius, filia.	Patruelis, Amitini, &c. nepos, neptis.
	Proauo, & proauia, vt				Patruus, Amita, Auunculus, Matertera magni.	Propior ſobrino. Propior ſobrinâ.	Sobrinus. Sobrina.
	Abauo, & abauia, vt					Propatruus. Proamita. Proauunculus. Promatertera.	Propatrui, Proamitæ, &c. filius, filia.
	Atauo, & atauia, vt						Abpatruus. Abamita. Abauunculus. Abmatertera.

Diagramma IVRIS CANONICI.

Cognati & adgnati ſunt in gradu.

COGNATI & agnati vel ſunt

		1	2	3	4	5	6
Superiores, vt		Pater. Mater.	Auus. Auia.	Proauus. Proauia.	Abauus. Abauia.	Atauus. Atauia.	Tritauus. Tritauia.
Inferiores, vt		Filius. Filia.	Nepos. Neptis.	Pronepos. Proneptis.	Abnepos. Abneptis.	Atnepos. Abneptis.	Trinepos. Trineptis.
Laterales. Hi deſcẽdunt ex	Patre, & matre, vt	Frater. Soror.	Fratris vel ſororis filius, filia.	Fratris, vel ſororis nepos, neptis.	Fratris, vel ſororis pronepos, proneptis.	Fratris, vel ſororis abnepos, abneptis.	Fratris, vel ſororis atnepos, atneptis.
	Auo, & auia, vt		Patruus, Amita. Auunculus. Matertera.	Patruelis. Amitinus. Amitina. Cóſobrinus. Conſobrina.	Patruelis, Amitini, &c. filius, filia.	Patruelis, Amitini, &c. nepos, neptis.	Patruelis, Amitini, &c. pronepos, proneptis.
	Proauo, & proauia, vt			Patruus, Amita, Auunculus, Matertera magni	Propior ſobrino. Propior ſobrinâ.	Sobrinus. Sobrina.	Sobrini, vel Sobrinæ filius, filia.
	Abauo, & abauia, vt				Propatruus. Proamita. Proauunculus. Promatertera.	Propatrui, Proamitæ, &c. filius, filia.	Propatrui, Proamitæ, &c. nepos, neptis.
	Atauo, & Atauia, vt					Abpatruus, Abamita. Abauunculus. Abmatertera.	Abpatrui, Abamitæ, &c. filius, filia.

...garis ſubſtitutio quæ. 270.1
Vulgaris ſubſtitutio quando pupillariter tacitam contineat. 282.3
Vulgaris ſubſtitutio vnde dict. 270.1
Vulgaris ſubſtitutionis diuiſi. 271.3
Vulgaris, tacita ſubſtitutio dicitur dupliciter. ibid.5.6
per Vulgarem ſubſtitutionem non ſolui iura ſuitatis. 272 15
de Vulgari ſubſtitutione. 269
in Vulgari ſubſtitutione duo extrema conſideranda eſſe. 270.1
Vulgo quæſiti matri ex S. C. Orphitiano ſuccedunt. 421.1
fallit in matre illuſtri, ſi iuſtos filios habeat. ibid.2
Vulgo quæſiti matri ſuccedunt, ibid, matérque ipſis. 420 1
Vulgo quæſiti qui dicantur 420. 1
Vxor mariti ſui dignitate cenſetur, etiam vidua. 33 6
non poteſt maritum accuſare adulterij. 258.13
præferenda creditorib. etiam expreſſam hypothecam habentibus. 724.12
Vxor mariti forū ſequitur. 55.7
Vxor mariti iniuriam non poteſt perſequi, & quæ ſit ratio. 597.6
Vxoris patrimonium triplex. 122.2
Vxore carens, adoptare non prohibetur. 61.2

X

XEnodochium. 789.9
Xerolophum quid ſignificet. 846.9
pro Xerolopho, legendum eſſe Xenophon. ibid.10

INDICIS FINIS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA · SALAMANCA

Quorundam erratorum ſpongia.

Pag.	col.	lin.
8.	1.	11. à fin. lege, compoſitæ.
26.	1.	40. adde in ſumm. 4. 5. *Quæ ſint requiſita conſuetudinis.* 6 *Frequentia actuum vnde colligatur.* 7 *Mos & conſuetudo quomodo differat.*
54.	1.	19. leg. *libertini.*
...	2.	3. add. *his* legib.
...	1.	30. leg. *loci.*
...	1.	38. leg. *ſimili modo* finitur.
...	...	5. à fin. leg. 2. 4. *Minor læſus reſtituitur,* &c. & add. in ordine, 5. *Minor qui veniam ætatis impetrauit, non reſtituitur.*
...	2.	7. à fin. leg. *obtinet.*
...	1.	17. leg. *inſecta.*
...	...	11. leg. *penarium.*
...	...	18. add. *& vnde ?*
...	...	leg. *vſucapionis.*

Pag.	col.	lin.
209.	1.	41. leg. *mutuans.*
402.	2.	35. add. *olim* bona.
431.	2.	16. add. *& cognatorum.*
485.	1.	vlt. leg. *prætoria.*
493.	1.	25. leg. *vox* filij.
506.	1.	8. leg. *faciendi.*
513.	1.	7. à fin. add. 14. *Emtio rebus fieri non poteſt.*
529.	1.	4. à fin. dele totum.
547.	1.	20. leg. *rei.*
592.	1.	28. leg. caput *tertium.*
633.	1.	11. leg. *reſciſſoria.*
645.	1.	8. leg. *ſufficiat.*
691.	2.	7. leg. *Agraria.*
749.	2.	14. add. *fallit num.* 17.
757.	2.	25. add. *non* minuunt.
765.	2.	8. leg. *nauis.*
845.	1.	8. leg pædicationis.

APPRO

de Ve...
Verbis c... p...
coniunctis.